„ОКТЯБРЬ“ КОЛХОЗОЙ ХОНИШОД

хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлдэг hайн дүршэлтэй болоо

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряm-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 295 (8515) | 1957 оной декабриин 18, среда | Сэн 20 мүнгэн

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хонишод (зүүн гарhаа) Лубсан Пагбаевич Мункуев, Бимба Батуевич Дондопов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хонишод (зүүн гарhаа) Бато Ухинович Самданов, Балдан Дансоров.

Зэдын аймагай «Октябрь» колхоз гурбадахи жэлээ хонидоо үбэлэй hарануудта хурьгалуулжа, хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ байнхай. Энэ түрүү аргын ашатай туhатай байhые ойлгожо, артелиин хонишод жэлhээ жэл бүри мэргэжэл шадабаритай болоно, ажалдаа шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана.

Хонидойнь тоо толгой hүүлэй дүрбэн жэлэй туршада хоёр дахин шахуу олошоржо, ноохо абалгань гурба дахин ехэ болоо. 1957 ондо зуун эхэ хонин бүриhөө зуугаад хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлбэ.

Ахалагша хонишод Бимба Дондопов, Бато Самданов, Владимир Исаков гэгшэдэй бригада бүхы абтаhан хурьгадаа нэгэшье толгой гарзагүйгөөр томо болгоhон байна.

— Эдэ зарим тэды амжалтануудые туйлахадаа нэн түрүүн хонидоо бүдүүн, шэмэтэ болон концентрированнэ тэжээл эдюулдэг, тэдэниие дулаан hайн байрануудта байлгадаг боложо, искусственна аргаар ороондо оруулаад, үбэлэй hарануудта хурьгалуулдаг болоhон байнабди. Теэд энэмнай манай хүдэлмэриин эхиниинь лэ гээшэ,—гэжэ артелиин хонишод хөөрэнэ.

Хэрбээ мүнөө жэлдэ энэ колхоз 12 мянган хонитой байгаа hаа, 1960 ондо 25 мянган хонитой боложо, гурба дахин шахуу ехэ ноохо абадаг болохо юм. Тээсгэн эндэхи хонишод СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай танилсаха зуураа, тэрэниие угаа ехэ баяртайгаар дэмжэжэ, шэнэ социалистическэ уялгануудые абаа. 1958 ондо зуун эхэ хонин бүриhөө 120 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриhөө энэ жэлэйхиhээ 550 грамм ехэ ноохо хайшалха гэжэ тэрэ уялганууд соо хэлэгдэнэ.

Үбэлэй хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ, бүрин бүтэнөөр томо болгодог, энэ колхозой хонишод болон хурьгашадай дүй дүршэл тухай доро бэшэгдэбэ.

Хото хорёогоо hайса бэлдэнхэй

Үбэлэй сагта хурьгадые абажа, эхэтэйнь суг байлгажа түлжүүлхын түлөө зохид байра хэрэгтэй. Түрүүндэ, хоёр гурбан жэлэй урда тээ, хурьгадые эхэhээнь hалгаажа, түлигдэдэг гэртэ байлгадаг, хонидоо тэбхэр оройтой, набтархан, хаданхы байрада хаадаг байгаа. Тэрэ байрануудынь хурьгадые кошарно-базова аргаар, эхэтэйнь суг байлгажа түлжүүлхэдэ бүри таарахаяа болишоо.

Тиимэhээ hүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада эхэ хонидойнгоо отарануудта шэнэ байрануудые бариhан, хуушануудынь заhабарилhан байха юм. Тиихэдээ нютагай эрхэ байдалда тааараха, үнэ сэн багатай байрануудые бүтээхые оролдоhон байна. Мүнөө жэлдэ хонидой хоёр шэнэ хотон баригдаа.

Хотоной үндэрынь ханаараа 1,5—2 метр болоно. Тиихэдэ оройнь нагуугаар хэгдэжэ, hургаагаар хушагдажа, дээрэhээнь hолоомоор зузаанаар хушагдана. Үбэр талын ханаар сонхо гаргагданхай, дээшээ уурал гараха хоолойнууд хэгдэнхэй. Хотонойнь тэг дунда нарай хурьгатай хонидой байха газар таhалагдажа, тэндэнь дабхар потолок хэгдэнэ. Иимэ хото үбэлдөө дулаан, хуурай байдаг юм. Ханануудынь тойроод hайса шабагдана, шоройгоор хаяалагдана.

Эдэ бүгэдэhөө гадна, хотоной газаагуур хашаанууд баригданхай. Тиихэдээ сакман бүхэниие амяарайнь хааха, эдеэлүүлхэ хүреэнүүд бии. Мүн үбhэ, hолоомо хадагалха хашаа ехээр баригдана.

Хурьгатай хонидой байдаг газарта хобоо, кормушка хэгдэнхэй, эхэ хонидой отара бүридэ таhалгануудые хэхэ хаамагууд түхеэрэгдэнэ: 3—4 метр утатай 20 хаамаг, 1—1,5 метр утатай 10—15 хаамаг хэрэгтэй болодог.

Тобир hайн түл абахын түлөө

Хонид үбэлэй hарануудта хурьгалхадаа эгээн hайн, шэрхи бэетэй түл гаргана гэжэ эндэхи хонишод мэдэжэ абаа. Тиимэhээ зунай хүхэ ногоондо, намартаа таряа талханай, зелёнкын поли дээрэ тэдэнэр хонидоо оролдосотойгоор адуулжа, тобир тарган болгодог.

Эхэ хонидой үбэлжэхэ газар таряанай поли болон уhалууридa дүтэ түхеэрэгдэнэ, тэндэнь зун, намарай сагта мал ябадаггүй, полиин захын хагда ногоон ойроо хүртөөгүй байдаг.

Үбэлжөөндэ буухаар, хонидой хээли багатай байхада, тэдэниие байраhаа холо абаашажа бэлшээдэг, харин хурьгалжа эхилхэлээрнь дүтын бэлшээри хэрэглэгдэдэг.

— Хонид тарган байхадаал тобир hайн хурьга гаргадаг. Тиимэ хурьгад түргэнөөр томо болодог, үбшэ хабшанда диилдэдэггүй, — гэжэ ахалагша хонишон Бато Ухинович Самданов хөөрэнэ.—Теэд, хонидые хурьгалтарынь hайн тамиртай байлгаха гээшэ манай эндэхи эрхэ байдалда бэлэн бэшэ. Юуб гэхэдэ, хонидто үшөөл үбhэ тэжээл бага хүртэнэ. Ушар иимэhээ бидэ хонишод үбэлэйнгөө бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхые оролдонобди. Хонидойнгоо хурьгалха үедэ, хурьгалаад байхада, байрадаа дүтэхэнэ, 100—300 метр газарта адуулхын түлөө ойроо хүртөөгүй бэлшээри орхидогбди, — гээд үбгэн хонишон мэдүүлбэ.

Тобир тарган хонид жэлэй ямаршье сагта ороондо hайса ородог, хээлидээ диилдэдэггүй гэжэ хонишод мэдэдэг болонхой. Тиимэ хонидые хурьгалhанайнь удаа 5—6 хонуулаад, дахин үрэжүүлхэдэ болохо байhыень эндэхи түрүү хонишодой дүршэл харуулна. Мүн тамир hайнтай хонид хурьгалхадаа зободоггүй, 3, 5—4 килограмм шэгнүүртэй түл гаргадаг байха юм.

Хонидой хээлиин ехэ болоходо илангаяа нарилдаг, холо газар түргэнөөр туудаггүй, шадаал hаа номгоноор байлгахые хүсэдэг. Энэ үедэнь бүдүүн тэжээлhээ гадна, дабhа, уhаар таhалдадаггүй.

Хурьгалха дүтэлхэдэнь хонидые газаагаа барижа тэжээдэг, уhа зөөжэ уhалдаг. хүхэ дэлэнгэйнь захаархи ноохые хайшалжа абадаг заншалтай. Ахалагша хонишод өөhэдөө үглөө бүри хонидоо адаглажа, хурьгалха дүтэлhыень илгадаг. Хэрбээ дэлэнгэйнь халуун болоод, гүзөөнэйнь hанжад гээд, амин бэеынь hэлхэрээд, хониной тогтууригүй боложо, иишэ тиишээ ёлгонон хараад, сүлөө газар бэдэржэ байгаа hаань, үглөө мүнөө хурьгалхань гэжэ мэдэдэг.

Хонидой хурьгалжа эхилхэлээр хонишод түхэреэн сүүдхэдэ ээлжээгээр хотон соо hахижа байдаг. Юуб гэхэдэ, зарим хонин түрэхэдөө ядадаг, хүнэй туhаламжа хэрэгтэй болодог. Үгышье hаа, тамир муутайшаг хонидhоо өөдэгүй, бүтэнхэй хурьган гарадаг. Хэрбээ иимэ хурьгадые тэрэ доронь абажа, аргалаагүй hаа үхэжэ болохо бшуу.

Илангаяа шүлгэн хонидой, түрүүшынхеэ хурьгалха хонидой хойноhоо hайн харууhан хэрэгтэй. Залуу хонид түрэхэлөөрөөл, хурьгаяа хаяад ябашадаг. Хэрбээ энэ үедэнь хүнэй байгаагүй hаа, али хонинhоо энэ хурьган гарааб гэжэ мэдэхын аргагүй байдаг. Юуб гэхэдэ, зарим үдэр отара дээрэ 30—40 хонин хурьгалдаг ха юм. Иимэhээ хониной хурьгаяа голохогүйнь түлөө саг дээрэнь абажа, хоюулайнь амяарань хааха тон шухала.

Хурьгадые яажа түлжүүлнэб

«Октябрь» колхозой бүхы хонишод хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлнэ. Тиихэ зуураа нарай хурьгадта гол анхаралаа табидаг.

Түрүүшын 10 хоногто хурьгатай хонид хотоной дунда таhалгада, дулаан байрада оруулагдана. Тэндэнь хододоо 6—10 градус дулаан байдаг, пеэшэн байдаггүй. Дулаан таhалгын үүдэнүүд газаашаа бэшэ, харин хотон руугаа нээгдэдэг юм. Тиимэhээ эндэ hалхинай hүрьехэ ушар байдаггүй. Энэ үедэ хонид дураараа эдеэлдэг, хурьгадынь дуран соогоо эхэеэ хүхэдэг.

Дүй дүршэл ехэтэй хонишод хүйhыень гүзөөнhөөнь 3—4 сантиметр зайтайгаар хүмдэжэ, иод гү, али сэбэрхэн дабирхай түрхижэрхидэг заншалтай. Тиигээд эрхэ бэшэ эхэдэнь бэеынь хатасар долёолгодог. Тиихэдэ хониной удаажа түргэнөөр унадаг, хонин хурьгаяа голодоггүй.

Гадна нарай хурьганай гарахалаар хахад часhаа үнгэрэнгүй эхынь уурагые хүхүүлхые хонишод оролдодог. Зарим нэгэ хонин хурьгаяа ойртуулдаггүй, тэрэ ушарта хонишод эхыень барижа үгөөд, хурьгаяа заядадаг. Уурагаа hайса хүхэhэн хурьгад саашадаа тобир байдаг гэжэ мэдээжэ болонхой.

Һая хурьгалhан хонидто hайхан үбhэн үгтэдэг, бүлеэн уhан уулгагдадаг юм. Түрүүшын арбан сүүдхэ соо хурьгашад саг үргэлжэ нарай хурьгадаа эрьежэ ябадаг, хоёр час болоод лэ, эхыень бодхоожо хүхүүлдэг юм.

Хонидой олоороо хурьгалжа, дулаан байра соогоо багтахаяа болиходонь хажуу тээхи таhалгадань оруулжа, тусхай сакман эмхидхэдэг.

Хурьгалhан хонидто үбhэ, зелёнкоhоо гадна, сүүдхэдээ 0,5 килограмм силос, 0,3 килограмм таряа талханай зүйл үгэдэг. Иигэжэ тэжээхэдэ хонид hүтэй байжа, хурьгадынь түргэнөөр томо болодог.

Хурьгадые түрүүшын үдэрhөө эхилжэ, боро тэжээлдэ hургадаг. Концентрированнэ тэжээл эдюулхэдээ мяха-яhанай гурил нэмэжэ үгэдэг, загаhанай тоhо хэлсэдэг болонхой.

Сакман эмхидхэгдэхэлээр хурьгадынь үдэртөө байра соогоо үлөөгдэжэ, эхэнүүдынь дүтын бэлшээридэ гаргагдана. Бэлшээридэ 2—3 часай туршада адуулаад лэ гэдэргэнь асаржа, хурьгынь хүхүүлдэг, hүниидөө хурьгадынь эхэтэээ хонодог. Һүниин ээлжээндэ манажа байhан хурьгашад сакманууд соогуур ябажа, мүн лэ хонидые бодхоожо, хурьгыень хүхүүлдэг байха юм.

— Хурьгалhан хонидто тэрэ доронь силос үгэжэ болохогүй гэжэ hанагшаб. Би хонидойнгоо дэлэнгэй хабадарай бууhан хойно, хурьгалhанhаань хойно 4—5 хонуулжа силос эдюулдэгби, — гэжэ ахалагша хонишон Бимба Дондопов хөөрэнэ.

Түрэhөөр арбаад хоноhон хурьгадые наратай игаабари үдэр хотоной үбэртэ гаргажа, нэгэ хэдэн минута сэбэр агаараар амилуулжа, наранай элшэдэ байлгахада зохид байhыень хонишон Дондоповой дүй дүршэл харуулаа.

Ажалай эмхидхэл, түлөөhэн

Эхэ хонидой отарануудта бии болоhон түрүүшын сакмануудые дүй дүршэл ехэтэй хонишодто даалгагдана. Тиигэбэшье, залуу хонишод тэдэнэртэ туhалалсажа, дүй дүршэлынь халан абадаг. Удаань залуу хонишодой харадаг сакманда орохо хурьгадай гарахада мэргэжэл ехэтэйшүүлынь туhалалсадаг.

Тиихэ зуура отарануудта шадаал hаа үсөөн хурьгашадые барихые хүсэдэг. Жэшээнь, 600 эхэ хонитой отарада зургаан хурьгашадые эрхэ бэшэ барихые оролдодоггүй, харин 4 хурьгашантай байдаг. Тусхайлбал, нэгэдэхи комплексно бригадын дүй дүршэл ехэтэй хурьгашан Долгор Самданова нёдондо үбэл гансаараа 250 хурьга абажа, нэгэшье толгой гарзагүйгөөр түлжүүлээ. Эхэ хонидынь, хурьгадынь нэгэ адли тэмдэгээр гү, али тоогоор илгагдадаг.

Хонидой хурьгалха үедэ ахалагша хонишоной үүргэ угаа ехэ. Ахалагша хонишон энэ үедэ отараhаа холо ошодоггүй, хурьгашадтаяа суг түл абалсадаг байха юм. Тиимэhээ энэ колхозой ахалагша хонишоноор мэргэжэл ехэтэй, эрхим хонишодынь хүдэлнэ.

— Хонидой хурьгалжа эхилхэдэ унтаха нойроо мэдэнгүй хүдэлдэгбди. Хэрбээ hахилсажа, хамhалсажа байгаагүйдэ илангаяа залуу хонишод ядардаг,—гэжэ ахалагша хонишон Бато Самданов мэдүүлнэ.

Ахалагша хонишод, илангаяа нүхэд Дондопов, Самданов, Мункуев болон бусад олон жэлдэ хүдэлжэ, баян дүй дүршэлтэй байхаhаа гадна, үбшэлhэн хонидтоо ветеринарна туhаламжа хүргэжэ hураа. Үбдэхэеэ hанаhан хурьгадые пенициллинээр тарижа шададаг болонхой. Юуб гэхэдэ, отарануудынь колхозой центрhээ холо байралдаг, теэдшье колхоздонь оройдоо нэгэ ветеринарна мэргэжэлтэ байха юм.

Гадна ахалагша хонишод хото хорёогоо сэбэр байлгадаг, үдэрэй гурим сахидаг уялгатай.

Эхэ хонидой отара дээрэ хүдэлдэг, мүн үбэлэй хурьгадые бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг хонишодые урмашуулхын түлөө эндэ ажалай түлөөhэн дээшэлжэ, нэмэри түлбэри үгтэдэг болонхой. Үбэлэй хурьгадые 4—5 hаратай болоторынь тэнжээжэ, тус бүриинь пүүдhээ доошо бэшэ шэгнүүртэй болгоо hаань, хонишодто хурьганай 3 ажалта үдэр үгэнэ. Тиин хабарай хурьган бүридэ 1,5 ажалта үдэр бэшэгдэдэг. Хэрбээ хурьгадые эхэhээнь hалгааха үедэ 16 килограмм татаагүй hаань, түлбэринь хахадтаа ородог байна.

Мүн хонишодто эхэ хонидые искусственна аргаар ороондо табиhанайнь, үбэлдөө харууhалhанайнь түлөө ажалта үдэр түлэгдэдэг.

Хонишодой бригадын hайнаар хүдэлжэ, hара соо эхэ хонидоо нэгэшье толгой гарзалуулаагүй hаань, тэдэнэртэ hара бүри 300 түхэриг шан барюулагдадаг. Хэрбээ 100 эхэ хонин бүриhөө 100-hаа дээшэ хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ hаань, хонишодой бригадада 3000 түхэриг шан үгтэнэ. Тиин 100 эхэ хонин бүриhөө 95 хурьганhаа үсөөн бэшые абажа тэнжээгээ hаань, тэдэнэртэ 2000 түхэриг нэмэри түлбэри үгтэдэг болонхой.

Мүн нарибтар ба шэрүүбтэр нооhотой хонин бүриhөө дунда зэргээр 3 килограммhаа доошо бэшэ ноохо хайшалаа hаань, хонишодой бригадада 2000 түхэриг барюулагдана. Нарин нооhотой хонидhоо 5 килограммhаа бага бэшэ ноохо абаа hаань, хонишодой бригадада 2500 түхэриг нэмэри түлбэри болгон үгтэнэ.

Колхозой түрүүлэгшэ, комплексно бригадын бригадирнуудта, колхозой зоотехнигтэ хонишодой абаhан нэмэри түлбэриин 10 процентнь үгтэдэг. Тиихэдээ эрхэ бэшэ тэдэнэрэй оролдосотой hайнаар ажаллаhаниинь хараада абтадаг.

1957 оной туршада артелиин түрүү хонишод гол түлбэриhөө гадна нилээд ехэ нэмэри түлбэридэ хүртөө. Жэшээнь, ахалагша хонишон Дондоповой бригадынхид 3800 түхэриг, ахалагша хонишон Самдановай отарынхид 3900 түхэриг нэмэри түлбэри абаhан байха юм.

☆ ☆ ☆

Колхозой правлени, партийна эхин организаци, зооветеринарна мэргэжэлтэд хонидой хурьгалжа байха үедэ хонишодые бүхы хэрэгтэй юумээрынь хангахые хүсэдэг. Мүнөө үедэ эхэ хонидой отара бүхэндэ үбhэ, зелёнко, таряа талханай зүйл хоёр-гурбан hарада хүрэхөөр зөөгдэнхэй. Зарим отарада бүхы үбэлжэлгэдэ хэрэгтэй болохо тэжээлынь бэлдэгдэнхэй.

Эхэ хонидой отарануудта 1200 центнер силос дарагданхай. Тиин силосэй нүхэнүүд дээрэнь үбhэн сомогдожо, үбэлдөө силосээ абахадань хонишодто бэлэн байдаг.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ эхэ хонин бүридэ 1 центнер шахуу үбhэн, зелёнко, 1 центнер hайхан hолоомо, 1 центнер силос бэлдэгдээ. Гадна эхэ хонин бүридэ 20 килограмм таряа талханай зүйл үгтэбэ.

Колхозой правлени хонишодто, хурьгашадта түлбэригүйгөөр халат үгэнэ, хонишон бүхэндэ жэлдээ нэгэ паар валенка, хүбэнтэй костюм, бригада бүхэндэ нэгэ-нэгэ суба үгэдэг.

Хонидой олоороо хурьгалжа эхилхэдэ зооветеринарна мэргэжэлтэд эхэ хонидойнгоо отарануудые хубаарилжа абаад, тэндэ ошожо байрладаг. Тиихэдэ илангаяа залуу хонишодой отарада онсо анхаралдаа абадаг. Эхэ хонидой отара бүридэ ветеринарна багахан аптекэ байлгадаг заншалтай.

Хэрбээ 1957 ондо эндэхи түрүү хонишод 100 эхэ хонин бүриhөө зуу гаран хурьга абажа түлжүүлбэл, СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга, эб найрамдалай Манифест, Декларацитай танилсаад байхадаа, 1958 ондо тэдэнhээ 130—135 хурьга түлжүүлхэ уялга абанхай. Жэшээнь, ахалагша хонишон нүхэр Дондоповой бригада 100 эхэ хонин бүриhөө 135 хурьга, Исаковай—130, Банзаровай—130 хурьга абахаар шиидэбэ.

Артелиин хонишодой абаhан уялгаяа дүүргэжэ, хамтынгаа баялигые улам бүри арьбадхахань лабтай.

В. Парфенова, колхозой зоотехник.
Н. Михеев, ветеринарна врач.
Б. Гылыков, манай тусхай корреспондент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) 1. залуу хонишон Мария Лобсановна Мункуева түрүүшынхеэ хурьга абажа байна. 2. Ахалагша хонишон Б. Б. Дондопов хурьгатай хонидойнгоо байха байрые дахяад шалгажа, үзэжэ байна. **Б. Гылыковэй** фото.

Бурят-Монголой АССР-эй арадай сүүдэй һунгалтын дүн тухай

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй мэдээсэл

Воскресенидэ, 1957 оной декабриин 15-да, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын арадай сүүд һунгагдаа.

Бурят-Монголой АССР-эй арадай сүүдэй һунгалтада бүхы һунгагшадай 99,92 процентнь хабаадаа гэжэ Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ ороһон, ажалшадай депутадуудай аймагай болон городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй мэдээсэлнүүдһээ тодорбо.

Һунгалтада хабаадаһан бүхы хүнүүдэй 99,12 процентнь арадай судьянарта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай түлөө голосовалаа. Тиихэдэ тэдэнэй 99,97 процентнь арадай заседательнуудта кандидадуудай түлөө голосоо үгөө.

Бүхы һунгагшадай 0,88 процентнь арадай судьянарта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые һунгахагүй гэжэ голосовалаа. Арадай заседательнуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые һунгахагүй гэжэ үгтэһэн голосуудай тоо 0,03 процент болоно.

Һунгуулиин бүхы округуудта (сүүдэй участогуудта) һунгалта болоо. Хамта дээрээ 35 арадай судья, 2510 арадай заседатель һунгагдаа. Арадай судьяда болон арадай заседательнуудта һунгагдаһан хүнүүдэй 44 процентнь КПСС-эй гэшүүн ба КПСС-эй гэшүүндэ кандидадууд болоно. Тэдэнэй 56 процентнь партиин гэшүүн бэшэ хүнүүд, тиихэдэ 40,4 процентнь—эхэнэрнүүд.

Арадай судьяда болон арадай заседательнуудта һунгагдаһан бүхы хүнүүд коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдэй блогой кандидадууд мүн.

Политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда арадай сүүд һунгагдаа. Һунгагшад айхабтар эдэбхитэйгээр, эмхитэйгээр һунгалтада хабаадаа гэжэ һунгуулиин бүхы пунктнуудта тэмдэглэгдэбэ.

1957 оной декабриин 17.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Конференциин һүүлээр...

Һая боложо үнгэрһэн аймагай партийна конференци КПСС-эй айкомой нэгэ жэлэй хугасаа соо ябуулһан хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, аймагай ажахын болон культурын хүгжэлтэдэ туйлагдаһан зарим тэды амжалтануудые тэмдэглэһэн байна.

Аймагай гурбан леспромхоз модо бэлэдхэхэ арбан һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, 51.700 кубометр модо түсэбһөө гадуур бэлэдхээ.

Мүн малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар абаад үзэхэ болоо һаа, зарим тэды амжалта бии. 1957 оной арба һарын хугасаа дотор һү һаалга нёдондо жэлэй энэ үетэй сасуулхада 26 процентээр дээшэлһэн байха юм. Колхозууд 10 һара соо үнеэн бүриһөө 1158 литр һү һаагаа. Тэрэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 222 литрээр ехэ. Тиихэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Красный Партизан», «Улан-Одон» колхозууд 1957 оной 10 һара соо үнеэн бүриһөө 1300—1530 литр һү һааһан байна.

Энэ жэлдэ мяха абалга 1956 онтой жэшэхэдэ 25 процентээр ехэ болоо, нооһо хайшалалга—7,8 процентээр дээшэлээ. Эдэ бүгэдын ашаар аймагай колхозууд, түрэндэ һү, нооһо тушааха болон худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Олонхи колхозууд мүн мяха тушааха, худалдаха түсэбөө дүүргээ.

Таряа хуряалга энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо 20 хоног урид дүүргэгдэжэ, түрэндэ түсэбһөө гадуур 13 мянган пүүд таряан тушаагдаба.

Мал, таряан ажалай продукциин ехэ болоһоной ашаар колхозуудай олзо доход нилээд дээшэлээ, тэрэнэй ашаар колхознигуудай байра байдал улам бүри һайжаржа байнхай.

Гэхэтэй хамта, аймагай партийна конференци КПСС-эй айкомой, тэрэнэй бюрогой хүдэлмэриие шангаар шүүмжэлжэ, дутуу дунданууды элирхэйлһэн, мүн саашадаа хэгдэхэ хүдэлмэри тушаа тодорхой зорилгонуудые хараалһан байгаа.

1957 он соо аймагай колхозууд болон совхоздо мал, илангаяа хонид олоор гарзалһан, хэдэн мянгаад эхэ мал һубайрһан байгаа. Иимэ байдал, илангаяа Ленинэй, партиин XX съездын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта, совхозой хоёрдохи, гурбадахи фермэдэ үзэгдэһэн юм. Энэ ушарһаа боложо, түл үсөөн абтана. 100 эхэ мал бүриһөө 70 тугал, 61 хурьган, эхэ гахай бүриһөө миил 9 толгой поршоонхо абтаа һэн. Тэрэнэй эсэстэ мал үсхэбэрилхэ 1957 оной гүрэнэй түсэб, илангаяа хонинай тоо толгой олошоруулха, нооһо хайшалха даалгабари дүүргэгдээгүй.

Малай тэжээл бэлэдхэхэ асуудал жэлһээ жэлдэ хүсэд шиидхэгдэнэгүй, малай үүлтэр һайжаруулга тон муугаар ябуулагдана, энэ талаар партиин айком тодорхой хэмжээ абанагүй гэжэ конференциин делегадууд тон зүб шүүмжэлэл хэһэн байгаа. Гадна, малай байха һайн типовой байранууд үсөөнөөр бариг-дана, тиимэһээ зарим колхозуудай, мүн совхозой фермэнүүдэй эбэртэ мал, хонид хуушан, муу байрануудта байлгагдана. Мал ажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэри хүсэд механизацилагданагүй. Энэ талаар мүн Хориин МТС колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ конференци тэмдэглээ бэлэй.

Эдэ бүхы дутуу дунданууд юун дээрэһээ мүнөө болотор усадхагданагүйб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, партиин айком хүдөө ажахые хүгжөөхые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, аймаг доторой арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэжэ шаданагүй, колхозууд, МТС болон совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэнэгүй, тэдэнэй партийна эхин организацинуудай үүргые хүсэд дээшэлүүлнэгүй; хоёрдохёор, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дуршалые тараажа, үйлэдбэридэ һайса нэбтэрүүлнэгүй гэжэ конференци тэмдэглэһэн байгаа. Мүн идеологическа хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай шүүмжэлэл хэгдэһэн байна. Юуб гэхэдэ, зарим партийна организацинууд агитколлективүүдэй хүдэлмэриие ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ, тиимэһээ агитаторнуудай зариманиинь ажалшадай дунда хөөрэлдөө хэдэггүй, газетэ уншадаггүй байха юм. Гадна, лекци болон элидхэлнүүд, илангаяа бурят хэлэн дээрэ үсөөн уншагдана. Клубууд, библиотекэнүүд, улаан булангуудай хүдэлмэридэ олон дутуу дунданууд бии байһаар.

Конференциин делегадуудай шүүмжэлжэ элирхэйлһэн дутуу дунданууды саашадаа усадхаха зорилгоор партиин айком бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой болоно.

Конференци хадаа малай тоо толгойе олошоруулха хүдөө ажахын продукци бүри ехээр абадаг болохо тушаа тон шухала зорилгонуудые хараалһан байна. Тэрэниие дүүргэхэ арга боломжо Хориин колхозуудта, совхоздо болон МТС-тэ яһала бии. Зүгөөр, партиин айком өөрынгөө ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, партийна бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха ёһотой. Нэн түрүүн колхозуудай, совхозой ба МТС-эй партийна эхин организацинуудай үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй хүдэлмэриие зүбөөр хүтэлбэрилхэ, хүдэлмэридэнь туһа хүргэжэ байха ёһотой болонобди.

Конференци дээрэ делегадуудай үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн дутагдалнуудые шэнжэлэн согсолжо, айкомой бюрогой заседани дээрэ хаража үзэһэн, тэдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Мүнөө партийна бүхы эхин организацинуудта суглаанууд үнгэргэгдэжэ, аймагай партийна конференциин шиидхэбэринүүд зүбшэн хэлсэгдээд, тэдэниие саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдонхой. Гадна, Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан Советскэ Союзай бүхы арадуудта СССР-эй Верховно Соведэй хандаһан Хандалгатай бүхы ажалшадые танилсуулхын тулада колхозуудаар, МТС-тэ, совхозой фермэнүүдээр хамтын суглаанууд үнгэргэгдэжэ, 1958 ондо ябуулха ажал хүдэлмэри тухай хаа хаанагүй социалистическэ уялганууд абтаһан байха юм.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын, малай түл гээлтэ хоролтогүйгөөр абахын, мүн ерэхэ хабарай тарилгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө аймагай партийна организаци эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Малай байра гол түлэб бэлэдхэгдэжэ дүүрээ, 1958 оной тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хаагданхай.

Һаядаа партиин айкомой бюрогой гэшүүд, мүн партийна болон советскэ эдэбхитэд колхозуудта, совхозой фермэнүүдтэ гаража, олониитын дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөнүүд дээрэ абтаһан Деклараци, эб найрамдалай Манифест тушаа элидхэлнүүдые хэжэ байна.

Б. Цыжипов, КПСС-эй Хориин айкомой секретарь.

Грузинска ССР. Ткибулида 92 квартиратай байрын 4 гэр мүнөө жэлдэ баригдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинай нэрэмжэтэ үйлсэдэ баригдажа байһан 52 квартиратай байрын гэрэй барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

КЯХТЫН АЙМАГТА

МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛБЭ

Кяхта городой предприятинууд шэнэ жэлые угтуулан ажалай амжалта туйлана. Сухын арһанай заводой, гуталай ба оёдолой фабрикануудай хүдэлмэришэд 11 һарынгаа даабари үни дүүргээ. Предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ оёдолой фабрикынхид уридланхай ябана. Тус фабрикын коллектив жэлэйнгээ даабари 140 процент дүүргээ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 80 мянган түхэригэй эдлэл хэрэгсэлнүүдые гүрэндөө үгэхэ гэжэ шиидэнхэй.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Кяхтын совхозойхид хабарайнгаа тарилгада эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. Мүнөө жэлдэ үрэһэ сэбэрлэхэ, полидо үтэгжүүлгэ гаргаха хүдэлмэри түлэг дундаа. Һүүлэй мэдээгээр совхозой механизаторнууд 8 трактор заһабарилжа дүүргээ. Түсэбһөө 3 трактораар үлүүлһэн болоно. Энэ амжалтаар һанаагаа амарангүй, январиин 1 болотор 16 трактор заһабарилжа дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

ШУЛУУГААР КЛУБ БАРИХАНЬ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз шэнэ клуб барижа эхилээ. Шулуугаар баригдаһан 2 дабхар клубынь ехэ залтай, библиотекэтэй, агрокабинедтэй, элдэб кружогуудай хүдэлмэрилхэ таһалгануудтай байха юм.

ХУУШАНАЙ ПРОЕКТ ОЛДОБО

Троицкосавск (мүнөө Кяхта) городые бариха зорилгоор 1885 ондо табигдаһан проект һаяхан олдоод, хизаар ороноо шэнжэлдэг музейдэ оробо. Тэрэ үеын архитекторнүүд хүн зоной эрилтэдэ халирхайгаар хандадаг байгаа гэжэ энэ документ гэршэлнэ. Яахадааб гэхэдэ, городой гол үйлсэнүүдтэ имагтал баяд ноёдой, офицернүүдэй ба чиновнигуудай гэрнүүдые барихаар харааланхай. Больница, һургуули бариха тухайда хэлэгдэнэшьегүй.

А. Михайлов.

Үнеэн бүриһөө 8 литр һү һаана

Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой 2-дохи комплексно бригадын һүнэй-товарна гүүртын һаалишад Саянтын һаалишадай уряае халуунаар дэмжэжэ, һүүлшын үедэ үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болоо.

Тус гүүртын һаалишан, партиин гэшүүн Цындэ Лубсанова декабриин түрүүшын 10 үдэртэ үнеэн бүриһөө сүүдхэ соо дунда зэргээр 8 литр һү һаагаа.

С. Шарапов.

Павел Михайлович Кузнецов Улан-Удын паровозно деподо 20 жэл соо дархална. Нүхэр Кузнецов һарынгаа түсэбые 230—240 процент дүүргэдэг, олондоо хүндэтэй дархан юм. Мүн элдэб олон детальнуудые хэбээр гаргадаг түхеэрэлгэнүүдэй бүтээсые дээшэлүүлхын тулада 15 уралан нарижуулгын дурадхал оруулһан байна.

Павел Михайлович залуу дархашуулые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Кузнецов ажаллажа байна. **Л. Хайдуровай** фото.

Түрүүшынгээ уялгые шэнэлбэ

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэришэд жэлэй түрүүшын һарануудта бага зэргэ гээгдэлдэ ороһоншье һаа, тэрэ гээгдэлһээ богонихон болзор соо гаража шадаа. Мүнөө тус заводой хүдэлмэришэд оролдосотой ажалайнгаа ашаар республикынгаа промышленна предприятинуудай түрүү зэргэдэ гараһан байна.

Шэл шанагшад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада үйлэдбэриингөө бүхы арга боломжые һайнаар хэрэглэнэ. Һара бүридэ 600 мянгаһаа дээшэ дүрбэлжэн метр шэл үйлэдбэрилэгдэжэ, оронойמнай шэнэ барилгануудта эльгээгдэдэг. СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгада харюу болгон, шэлэй заводойхид социалистическэ мүрысөө улам үргэдхэжэ байна. Заводой машинно-ванна цехын хүдэлмэришэд үнгэрһэн ноябрь һара соо 100 мянга шахуу дүрбэлжэн метр шэл түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө. Энэ шэлээр байрын гэрэй 60 мянгаһаа дээшэ дүрбэлжэн метр сонхо шэллэжэ болохо байна.

Заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ дежурна инженер нүхэр Маратхановагай хүтэлбэрилдэг халаан урдынхидаал адли түрүүлжэ ябана. Энэ халаанай хүдэлмэришэдэй дунда нормоёо дүүргэдэггүй хүн үгы. Ажалай эмхидхэлые һайжаруулжа, бүтээсыень дээшэлүүлхын түлөө халаанай хүдэлмэришэд барандаа оролдоно. Тиимэһээ тус халаанайхид үдэр бүриингөө графигые хэзээдэшье үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Тэрэшэлэн мастернууд нүхэд Матвеев, Казанцев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаанайхид баһал һайнаар ажаллана.

Заводой хүдэлмэришэдэй түрүүшээр абаһан уялга соо жэлэй түсэбһөө гадуур 120 мянган дүрбэлжэн метр шэл үйлэдбэрилхэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Һаяхан болоһон үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ тэрэ тоогоо 145 мянга хүрэтэр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэгдээ. Мүнөө заводой хүдэлмэришэн бүхэн хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

В. Попов.

Гээгдэлһээ гараба

Бурят-Монголой экономическа районой совнархоз байгуулагдаһанайнгаа һүүлээр мэдэлдээ ороһон барилгын элдэб жэжэ организацинуудые нэгэдхээ.

Усть-Баргажанай барилгын управлени Нижне-Ангарскын барилгын управленитэй нэгэдэжэ, «Забайкаллестранстрой» трестын мэдэлдэ ороһон юм.

Усть-Баргажанай барилгын управлениин коллектив хүдэлмэридөө байһан ехэ дутагдалые богонихон саг соо усадхажа, барилга хэхэ 11 һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Шэнээр байгуулагдаһан мэргэжэлтэдэй бригаданууд һара бүриингөө даалгабариие саг соонь дүүргэхын түлөө ехээр оролдодог болоо. Жэшээнь, нүхэр Колодиной хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригада, нүхэр Зарубинай даадаг шулуушадай бригада һара бүриингөө даалгабариие 2 дахин шахуу дүүргэнэ. Тэрэшэлэн эндэхи управлениин хирпиисын заводой хүдэлмэридэ эрид хубилалта хэгдээ. Заводой комсомолшууд-залуушуулай гансахан бригада үнгэрһэн зунай сезондо 400 мянган хэһэг хирпиисэ гаргаһан байна. Игэжэ барилгын тус управлениин хүдэлмэришэд Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай болон леспромхозой барилгануудые хэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

К. Левша.

Манай амгалан ажал

Эльдин уужам Эгэтын энгэр талада, сэлгеэ Үдын эрье гүбөө дээрэ һуурижан түбхинэһэн манай «Победа» колхоз түрэл парти, правительствынгаа үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар ажахыгаа нилээд хүгжөөжэ байна.

Мүнөө манай нютаг танигдахаар бэшэ болонхой. Колхозоймнай олон олон һалбаритай ажахын хүгжэн дэбжэхэтэй адли ажалша олон колхознигуудаймнай байра байдал жэл ерэхэ бүри баян дэлгэр, культурна, болбосоронгы болоно. Анхан манай колхоз 1930 ондо 16 гектар элдүүриин газартай һэн. Тэрэнээ 4 морин анзаһаар хахалжа, тарилга хэдэг байгаа. Тиихэдэ 200 толгой хүрэхэгүй эбэртэ бодо малтай байһан юм. Харин мүнөө 4633 гектар элдүүриин газартай, 2 мянга гаран эбэртэ бодо малтай, 10 мянга шахуу хонитой, 200 гаран гахайтай, хэдэн зуун адуутай болонхойбди. Жэл ерэхэ бүри улам ехэ олзо доход абтана. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ ажахыһаа миллион 800 гаран мянган түхэригэй олзо доход абажа, колхознигуудай ажалта үдэртэ ганса мүнгөөр 6 түхэриг 30 мүнгэ хубааһан һаа, энэ жэлдэ 2 миллионһоо холо үлүүтэй олзо оруулжа, ажалта үдэр бүхэндэ 8 түхэригһөө бага бэшэ мүнгэ хубаахаар хүлеэгдэнэ.

Колхозоймнай центр тосхондо жэл ерэхэ бүри байрын шэнэ байшан олошорно. Һүүлэй хоёр жэл соо шэнэ гэрнүүдээр жэрыһэн үйлсэ бии болонхой. Центр тосхомнай электрын гэрэлээр ялардаг, радиотой болонхой. Мүн хүдөө гүүртэ, отарануудаар шэнэ барилганууды олоор хэнэбди. Жэшээлхэдэ, Хангирын гүүртэдэ шэнэ культбаза, электростанци баригдаһан байна. Энэ гүүртэ колхозойнгоо центртэй телефоноор холбогдонхой.

Олзо доходнай гол түлэб мал ажалһаа ородог юм. Гансахан хонинной нооһо тушаалгаһаа энэ жэлдэ миллион түхэригэй олзо абаабди. Мүн хонин бүриһөө дунда зэргээр 4 килограмм 16 грамм нооһон хайшалагдаа. Түрүү хонишоднай бүри ехэ нооһо абаа һэн. Хонин ажалда һайнаар ябаһанайнгаа түлөө хонишод Д. Цасуева, Ц. Ринчинова гэгшэд БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа.

Манай колхоз ажахын жэлэй 11 һара соо үнеэн бүриһөө 1208 литр һү һаагаад, жэлэй дүүрэтэр нилээд дээшэлүүлхэ зорилго табинхай. Колхозоймнай түрүү һаалишад Балсан Дамбаева, Цыремжит Рабданова, Цындыма Жаргалова, Цырен-Дулма Будаева гэгшэд үнеэн бүриһөө 1500—1722 литр һү һаагаа юм. Мүнөө һаалишаднай малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, Саянтын һаалишадай жэшээгээр үбэлэй һарануудта үдэр бүхэндэ үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һаахаар зоригжон ажаллажа байнхай.

Мүн тиихэдэ колхозой центр тосхондо дүтэхэнэ, Эгэтэ голой хойто бэедэ оньһожоруулагдаһан, электрификацилагдаһан нэгэ фермэ барижа дүүргээбди. Эндэ комсомол-залуушуулай хүдэлдэг һайн үүлтэрэй үнеэдэй тусгаар гүүртэ бии болгогдоо юм.

Ерэхэ хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө шанар һайнтай өөрын үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэжэ, хаажа дүүргэхэ болообди.

Мүнөө манай колхозой гэшүүд СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай танилсаад байхадаа артелиингээ экономикые улам саашадань хүгжөөхэ зорилго табина. Тиин гарахаяа байгаа 1958 ондо адуу малаа улам олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлжэ, һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха гэжэ шиидэнхэй. Мал ажалаа саашадань хүгжөөхын талада түбхын түрүүн таряан ажалдаа онсо анхарал табижа, ургасаяа эрид дээшэлүүлхэ байнабди. Тэрэ зорилгоор зүб севооборот эрхилхэ, сэбэр пар бэлдэхэ хэрэгтэй. Мүн ерэхэ жэлдэ сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха гэжэ шиидээбди.

Һая Москвада болоһон коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөн дээрэ баталагдан абтаһан Декларациие, эб найрамдалай Манифестые ехэ һонирхолтойгоор шудалан үзэхэ зуураа, Эгэтэ нютагай таряашад, малшад эб найрамдалай түлөө тэмсэһэн агууехэ хүсэн—дэлхэйн үнэншэ сэхэ арадуудта энэ жаргал, эрхэ сүлөө асаран, илан мандаг лэ гэжэ юрөөл табина.

Р. Банзарон, Яруунын аймагай «Победа» колхозой түрүүлэгшэ.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД!

Тарилгадаа ямараар бэлэдхэжэ байнат?

Заһабари юундэ һаатанаб

Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн МТС-тэ трактор, машинанууд заһабарилга эхилһээр нилээн саг үнгэржэ байна. Мүнөө үзэхэдэ ойр аргаар 30-аад трактор заһабарилагдаа. Гадна, 8 комбайн болон тарилгын бусад машина зэмсэгүүд заһабарилгаһаа гаранхай.

Гэбэшье, МТС-эй мастерской запасной частьнууд дутуу байһан дээрэһээ узелнуудай ажал саатана.

Моторнуудай заһабарилгын цех двигательнүүдые хүдэлгэдэг тостенд ноябриин 20 болотор тудхоогүй, тракторай мотор үни бэшэ болохо аад, запасной частьнуудай үгы дээрэһээ ойроо хүртөө.

Тракторнуудые хабсаргадаг узел «КДП-35» маркын трактор 20 гаран хоног соо заһабарилагдаагүй байһаар. Энээндэ олон частьнууд дутуу юм. Мүн нүхэр Антоновой даажа байдаг узелда мозой лентнүүдэй накладка үгы. — Хуушарһан тракторнуудай мозой лентнүүдэй накладка эр элэшэнхэй байдаг. Теэд тэрэр МТС-тэмнайшье үгы юм, ьхозоснабһаашье асарагданагүй. ар тракторнуудайхи һайн байб, тэрэнииень абаад, заһабарилдаһан трактортa табинабди,— нүхэр Антонов хөөрэнэ.

Мастерскойн эгээл ехэ цех соо актор заһабарилгын олон узел аллана. Эндэ һайн вентиляция хэрэгтэй. Теэд хоёрдохи вентиляци табиха гэлсэһээр үниэхэй. Энэн тушаа МТС-эй дирекци, офсоюзна организаци ямаршье ижээ абанагүй.

Запасной частьнууд юундэ дуталнаб гэхэдэ, тракторна бригадаудай бригадирнууд, инженерноническэ хүдэлмэрилэгшэд заһабарилгада орохо болоһон тракторудай детальнуудые һайса шалгаагүйэгтэй. Заабаринингаа ёһоор, ра хахад уридшалан трактор, шинанууд шалгажа үзэжэ, тина тухай ведомость табигдажа, гэй частьнууд сельхозснабһаа ахуулагдаха байгаа. Энээнэй огто дэлгүй дээрэһээ шухала хэрэгнүүд дуталдана. Тиигэжэ заһабарилгын үедэ узелнуудай хүдэлрн байна. Гадна, заһабарилгаргашалагдаха мүнгэ зөөри эб хэрэгтэ хэрэггүй детальнуудабаһаа байтар миин хосорно. Гэхэ зуураа, МТС-эй механизаторнууд салингаа һара бүридэ тооо абадаггүй байна. Заһабарилын эхинһээ хойшо механизаторудта мүнгэн аванс үгтэнэгүй.

Эдэ дутагдалнуудые усадхабал, актор, машинануудай заһабарилнилээдүй урагшатайгаар ябаха. Механизаторнуудшье ажалдаа олдосотойгоор, урма зоригтойгээр хандаха байгаа.

Т. Гармаев, манай корр.

Болзорһоо урид дүүргэгдэө

Цагаан-Усанай МТС-эй механизаторнууд трактор, машина заһабарилха түсэбөө февралиин 10 болотор дүүргэхэ уялга абаһан байгаа. Мүнөө механизаторнууд тэрэ уялгаа болото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Трактор, машина заһабарилха ноябрь, декабрь һарынгаа түсэб декабриин 1-дэ, болзорһоонь урид дүүргэв. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 5 трактор, 16 сеялка заһабарилагдаа. Заһабарилгын хүдэлмэридэ орролдосотой һайнаар хандадаг механизаторнууд олон. Жэшээлбэл, слесарьнууд нүхэд Н. Плюснин, И. Плюснин, токарь И. Кокарев, мотор заһабарилагшад нүхэд М. Бурдуковский, Г. Романов гэгшэд үдэрэйнгөө нормо ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Нүхэр Лучининовай хүтэлбэрилдэг бригада трактор хабсаралгада эрхимээр ажаллаад, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуурида гаража, МТС-эй дирекциин, партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаа.

Тус МТС-эй механизаторнууд энэжэл болотор үшөө 4 трактор, 10 анзаһа болон хүдөө ажахын бусад машинануудые түсэбһөө гадуур заһабарилхаар шиидээ.

В. Башаров.

ТАРЯАНАЙ ҺАЙН УРГАСА ХУРЯАХА АРГАТАЙБДИ

Ториин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряан ажалай бригадын бригадир нүхэр Н. Г. СУХОРЕВАЙ хөөрөөнһөө

Колхознай энэ жэлдэ орооһото культурануудай һайн ургаса хуряагаа. Жэшээлхэдэ, шэниисын полинуудай бүхы талмайһаа гектар бүриин 14,5 центнер, зарим полинуудһаа бүришье ехэ ургаса хурягдаһан байна. Манай бригадын хид 245 гектар тарилгын талмайһаа га бүриин 23,5 центнер шэнииисын ургаса абаа.

Манай эндэ таряанай ургаха үедэ эхэнхидээ ганданги байжа, уралмалые ехээр хатаадаг. Тиимэһээ газарай хүрьһэнэй шииг нойто ехээр барихын тулада бидэнэр үбэлдөө поли дээрээ саһа тогтоохо, тошоо халяажа, хабартаа һайрамай уһа хааха, ехэ хүдэлмэри хэдэгбди. Зундаа гол горхондо хаалта хобоонуудые хэжэ, таряанай газар уһалагдана.

Таряанай газарта нютагай үтэгжүүлгэ болохо шубуунай аргал, үнэһэ, иланганаа наг шэбхэ ехээр гаргахада, хүрьһэнэй үрэжэл нилээдгүй дэшэлжэ, таряанай ургасашье һайн байдаг ха юм. Манай тарилаг «лютесценс—062» гэжэ сортын шэниисэ үндэһээ газарта гүнзэгы оруулдаггүй туладань имагтал ехээр үтэгжүүлгэ хэдэгэгдэ. Мүн бидэнэр таряанай газарай шанар харалсажа, гектар бүриин 8 тонно хүрэтэр наг шэбхэ минеральна үтэгжүүлгэтэй холижо адхадаг, тарааддагби.

Парые зунай эхеэр, бороон орожо, газарые шиигтүүлһэн хойнонь, хахалхада зохистой. Түрүүн парaa 24—26 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалаад, зундаа хоёр дахин культивацилхада, буртаг үбһэн балай ургадаггүй. Тиигэжэ һайнаар элдүүрилэгдэһэн шингтэй, сэбэр пар дээрэ хойто хабарынь тарилга хэдэгбди.

Мүн хабарай тарилгые зохид һайн болзор соо үнгэргэхэ, үрэһэ хүрэнгэ нормын ёһоор тариха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Хэрбээ үнжагай хүйтэн хабарай болоо һаа, гол түлэб майн 1-һээ 8 болотор тарилгаа хэжэ дүүргэдэгбди. Өөрынгөө поли дээрэ ургуулһан таряагаа хоёр дахин наринаар сэбэрлэжэ, нэра һалхинда байлгажа шанаржуулаад, үрэһэндэ хэрэглэнэбди.

Манай бригада газарайнгаа шанар харалсажа, гектар бүрии 1,8—2 центнер үрэһэ хэрэглэн, наринигаар рядаар таридаг байна. Тиигэжэ таряанай ургаса нэгэ жэгдэхэн хуряахада ехэ һайн байдаг бшуу.

Таряанай ургасын жэгдэржэ ургахатайнь сасуу хониной бутархай адхажа, нэмэлтэ тэжээл үгөөд, хоёр гурба дахин буртаг үбһынь түүжэ хаядагбди. Иигэжэ таряанай ургасын хойноһоо эрхим һайн харууһа эмхидхэбэл, үндэр баян ургаса абтахань мэдээжэ.

Хуряалгын болзорые хороожо, һайн шанартай орооһо абахын тулада августын 20-һоо эхилээд, таряанайнгаа полинуудые түүбэрилжэ, амяарлан хуряажа захалаа һэмди. Манай поли дээрэ лафетна жаткын агрегат һаатангүй худэлөө. Үдэр соо 30—40 гектар таряа хуряадаг байгаа.

Ургуулһан таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха хэрэгтэмнай колхозой правлени ехэ туһаламжа хүргөө. Орооһо таряа сэбэрлэхэ машина техникэ хадагалха тоог, складууд хаһа саг соогоо бэлдэгдэһэн байгаа. Тиигэжэ манай колхоз таряа тушааха түсэбөө сүм дүүргэжэ, үрэһэ хүрэнгөө хүсэд хаагаа. Мүнөө үрэһөө сэбэрлэжэ, тарилгын шанарта хүргэжэ байнабди.

Манай бригадынхид өөһэдынгөө бүхы арга боломжонуудые хараадаа абажа, газараа нютагай, минеральна болон органическа үтэгжүүлгэнүүдээр үрэжүүлжэ, шииг нойто ехээр барижа, зүбөөр элдүүрилжэ, ерэхэ жэлдэ тарилгынгаа бүхы талмайһаа гектар бүриин 25—30 центнер эрхим шанартай ургаса абахаар шиидэнхэй.

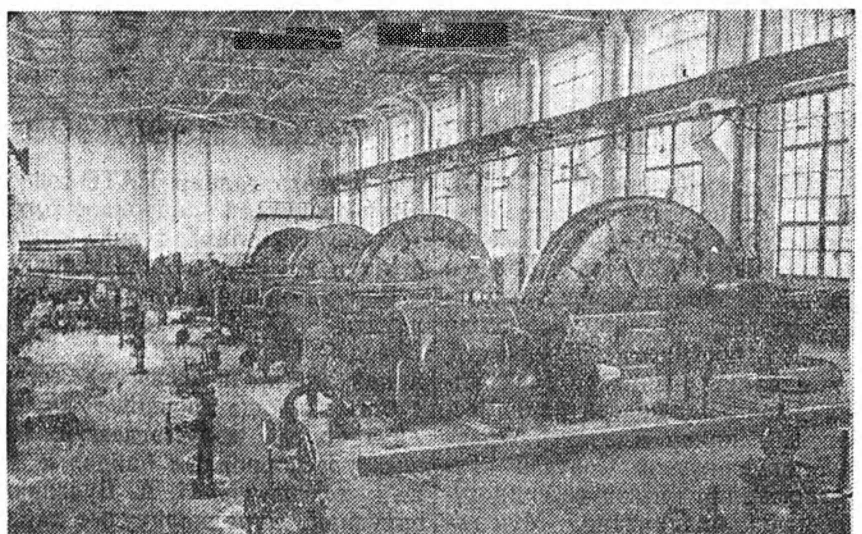
ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Нютаг бүриин һонин

✦ Башкириин медицинскэ институдай байгуулагдаһаар 25 жэл гүйсэбэ. Тогтоогдоһон саһаа хойшо тус институт 4082 врачые бэлэдхэв. Энэ институт дүүргэжэ гарагшад республикын бүхы врачуудай хахадһаа олонхинь болоно. Институдай 33 кафедрань медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэһээ гадна, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулна. Эндэ багшанарай хахадынь шахуу башкир болон татарнууд. Багшанарай 128-ниинь докторско, кандидатска диссертацинуудые бараа, мүн институдай багшанар 2 мянга гаран научна зохёолнуудые бэшээ юм.

✦ Каспиин далайн урда хубида загаһан ехээр баригдажа байна. Олон судна энэдэ хэрэглэгдэнэ. Нэгэ һүниин туршада 200 шахуу центнер загаһан заримдаа эндэһээ баригдадаг байна юм. Загаһа бариһадаг түрүү районууд болохо Икрянинска, Приволжско, Лиманска районууд, мүн олон колхоз жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

✦ Украинска ССР-эй Наукануудай Академиин хэблэл «Украинын ардай аман зохёолдо Агуухэ Октябриие болон граждан дайе харуулһан тухай» гэһэн ном хэблэн гаргаа. Энэ номой редакторынь — УССР-эй Наукануудай Академиин академик М. Рыльский. Энэ ном соо 200 гаран зохёол, тэрэ тоодо нэгэтой олон дуун оруулагданхай.

Новокуйбышевск. (Куйбышевска область). Синтетическэ спирт гаргадаг заводой компрессорно цех. ТАСС-эй фотохронико.

Газар малтадаг туйлай томо экскаватор баригдажа байна

СВЕРДЛОВСК, (ТАСС). 25 кубометрын удхуууртай, 100 метр ута стрелатай «ЭШ-25/100» гэжэ алхалдаг экскаватор «Уралмашзаводой» цехүүдтэ бүтээгдэжэ байна. «Уралмашзаводой» машина бүтээлгын бюроогой главна конструкторай орлогшо нүхэр В. В. Рудоискатель ТАСС-эй корреспондентдэ иигэжэ мэдүүлээ:

— «ЭШ-25/100» гэжэ шэнэ алхалдаг экскаваторые бариха тухай асуудал КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд дотор хараалагдаһан юм. Иимэ экскаваторые бүтээжэ даалгабари манай коллективтэ үгтэһэн байгаа. Газар малтадаг энэ шэнэ машина ажал ехэтэй хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ байна. Энэ машина шулуу нүүрһэ, түмэр малталгада хэрэглэгдэхэ юм. Шэнэ экскаватор 50-яад метр гүнзэгы нүхэнһөө 40 тонно шорой удхажа, 200 метрын газарта хажуу тээшэнь хаяха шадалтай. Экскаваторай шэгнүүрынь 2600 тонно, үдэрынь 6 дабхар гэртэй адли юм.

Орёо нарин энэ машиные автоматизацин туһаламжаар ганса хүн хүдэлгэхэ аргатай. Шэнэ экскаваторта үшөө хоёр хүн ажаллаха юм.

Уран зохёолой БУЛАН

Вл. ПЕТОНОВ

Сэлэнгэ

Хэнтэй уулын хормойһоо
Харьян гараал Сэлэнгэ.
Монгол талаар хотирһоор
Яараал долгёо дэлинги.

Сэхэ хойшоо зүбшажа,
Шуумайн дабшаад мэлмэрнэ.
Шэбэр тайгаар дамжажа,
Сибирь дээгүүр дүүлинэ.

Эмжэн үргэн бэлшээриин
Ундынь харяан урдана.
Мүнгэн толбоор элшэтэн,
Нараа магтан дурдана.

Һүни үдэры мэдэнгүй
Һаруул долгёо зүдхүүлнэ.
Бурьян, харайн тогтонгүй
Байгал тээшээ тэгүүлнэ.

Хабшуу газараар шурган
Хүдэр шулуу харайна.
Байгал далайдаа зорин,
Бурят нютаг ожорно.

Монгол, бурят дайдамнай
Мүрэн-торгон бүһэтэй.
Нэгэ үнан—ундатай,
Нэгэ дуран—найдалтай.

Монгол дайды шэмэглэн,
Манда ерэжэ шудхана.
Арюун сэлгеэн Сэлэнгэ
Алдар солоор бадарна.

Хэнтэй уулын хормойһоо
Харьян гараал Сэлэнгэ.
Монгол талаар хотирһоор
Мундуу долгёо дэлинэ.

Ц. ДОНДОКОВА

Долгор хээтэй

Хүйтэн жабарта шэмхүүлһээр,
Хүхюутэй баяртай гүйлдэһөөр,
Түрэл һургуулидаа хүрэжэ,
Түбэрэлдэн орогшо һэмди.

Урихан Долгор хээтэй
Уттагша һэн эхэ мэтээр.
Бээрэһэн гарыш дулаасуулаад,
Бэшэнтээ наадахыш зүбшөөхэ.

Гэртээ харилган болоходо,
Гэмэрэн татажа байхадаад,
Хубсаһа хунарыш үмдэхүүлээд,
Хушуун хүрэтэр үдэшэдэг һэн.

Һургуули соохи юумэнүүд
Һуури һуурида байха юм.
Тооһо шорой олохогуйт—
Толидол яларжа байха юм.

Ушаргүй яаралтай ороод лэ,
Угааһан полынь тамгадабал,
Урихан нюдэнь харахадаа,
Улайжал сохом гарахаш даа.

Олоной газарта ябахадаа
Убайгүй нэгэнэй хаанашье
Доогуураа саарһа хаяхадань,
Долгор хээтэйел һанагшаб.

Дамба ЖАЛСАРАЕВ

Ёохорой дуун

Баруун талын сэлгеэндэ
Түүдэг табижа тойронхой,
Басагад, хүбүүд энеэлдэн,
Гар гараа барилсана.
Хэнэй хэнтэй зэргэлхынь
Гансал зүрхэд мэдэнхэй...
Хэды басагад шэбшэлдэжэ,
Дуунай ниидэн захална.

Үдэр хадаа ажалдаа,
Һүни хадаа наадандаа,
Арбан сагаан хургаяа
Адхан байжа хатарая.
Дуунай дээжэ сугларһай,
Хүнэй сээжэ уярһай,
Үргэн голнай доһолуужан,
Удэ—һудаһаа салгидуужан

Нэмжээ нуурай дээгүүр
Миралзаанай гараһандал,
Нэгэ жэгдээр залуушуул
Хоёр тээшээ хэлбэлзээ.
Амида һайхан долгинууд
Сахаригтана һубарилдан.
Аглаг зүрхэнэй охин
Гар дамжан эбхэрээ.

Үдэр хадаа ажалдаа,
Һүни хадаа наадандаа,
Хорин сагаан хургаяа
Холбон байжа хатарая.
Дуунай дээжэ суглараһай,
Хүнэй сээжэ уярһай,
Унтаашад булта һэрюужэн,
Үргэһэ нойроо мартуужан.

Хүнэй хүлэй хатархада,—
Унаган жороо юуб даа!
Хүн шубуунай жэгүүр
Гарта хаана хүрэхэб даа!
Баясан тойрохо бүхэндэ
Абьяас нэмэн тэгүүлнэ.
Басагадай гээгэ хиидэжэ,
Хүбүүдэй хүзүү шэрбэнэ.

Үдэр хадаа ажалдаа,
Һүни хадаа наадандаа.
Гушан сагаан хургаяа
Гулидхан байжа хатарая.
Дуунай дээжэ суглараһай,
Хүнэй сээжэ уярһай,
Үбгэд һанаа алдуужан,
Хүгшэд атаархуужан.

Һаяхан айл болоошод
Ерэн байна эжэлэнгүй,
Һайсал хатараад абаха
Дуран хүрөөд һаланагүй.
Зүгөөр ниилэһэн гарнуудай
Уялаа тайлахын аргагүй—
Зүрхэнүүдэй хоорондуур
Зүүнэйш багтахын забһаргүй.

Үдэр хадаа ажалдаа,
Һүни хадаа наадандаа.
Дүшэн сагаан хургаяа
Дүнгэн байжа хатарая.
Дуунай дээжэ суглараһай,
Хүнэй сээжэ уярһай,
Хоолой һөөлдэбэл һөөлдүүжэн,
Хожом нэгэ заһаруужан.

Эхи табиһан ёохорые
Үшөө ёохор бүһэлнэ,
Эмээхэй басагад ханхинана,
Худэр хүбүүд хүнхинэнэ.
Ягаан сэсэгээр бүрхөөһэн
Ямар гоё нютаг бэ!
Ябаһан газартаа сэнгэхэ
Ямар һайхан наһан бэ!

Үдэр хадаа ажалдаа,
Һүни хадаа наадандаа.
Табин сагаан хургаяа
Татан байжа хатарая.
Дуунай дээжэ суглараһай,
Хүнэй сээжэ уярһай,
Үлэһэн түүдэг унтаруужан,
Үүрэй толон яларуужан.

С. АНГАБАЕВ

Бага наһыем һануулааш

Балшар бага наһыем
Баарнам яагаад һануулбаш,
Шамдал адляар үргаһыем,
Шимни яагаад харуулбаш.

Бүри дүрбэ хүреэдүйдөө
Баһал шамдал адляар
Баабайнгаа мори үглөөгүүр
Буляалдан ошожо уһалдаг һэм.

Тугал хүрьгадаа адуулжа,
Шамдал адляар гүйгшэ һэм.
Туһалхаяа хүндэ оролдожо,
Тамир соогоо ябагша һэм.

Балшар бага наһыем,
Һануулжа орхиһон хадаш,
Һайхан зүрхэнэйм баярсе,
Һанаандаа тогтоон ябыш.

Баһал иигээд ухаандам
Булжамуур шубуудыш ниидэжэ,
Орой дээгүүрнь дэбижэ,
Уран аялгаа татахань.

Сэсэгүүдни шэбэнэлдэн дохилдоод,
Сэлгеэхэн долгиндоо бухахань.
Мүшэдүүд адляар холоһоо,
Мүнгэн харасаараа наадахань.

Ооголо дууда—хамаагүй,
Ойлгохогүй тэнгэрим шэртэхэнь.
Оодорго, гүйлгэ— дуулнашагүй
Ужам дайдам угтахань.

Би тиихэдэ гансаараа
Бүхы дэлхэйе ээлһэндэл,
Боро соохор тугалнуудаа
Бэлшээжэ, жаргажа ябагша һэм.

Уян зүрхыем баясуулдаг
Угаа һайхан тэрэ саг,
Унан шэнгээр урдажа,
Уг удхадам ороо һэн.

Мүнөө тэрэнээ һанахадам,
Мүшэн шэнги холо байна.
Аадарай һүүлээр гараһан,
Алтан һолонгодол сэбэр байна.

Асуулай нэгэ гүүртэдэ

Тамчын үргэн сагаан таладаки Асуулай гэжэ нютагта Сэлэнгын совхозой һаамхай үнеэдэй гүүртэ байрладаг юм. Гүүртын долоон һаалишад 100 гаран үнеэ һааһа. Энэ гүүртынхид Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40-дэхи ойн үнгэрэлгэдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ехэ амжалта туйлаһан байха юм. Тэрэнэйнгээ түлөө тус гүүртын малшад совхозой дирекциин, партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаа һэн.

— Манай туйлаһан үрэ дүн дан ехэ амжалта бэшэ юм. Бидэ, һаалишад саашадаа бүри һайнаар ажаллажа, һү һаалгаяа нилээд дээшэлүүлхэ ёһотойбди. Ажахын 1957 ондо манай гүүртын һаалишад үнеэн бүриһөө дундаа зэргээр 1500 литр һү һаажа, уялгаяа дүүргэһэн байха юм. Шэнэ жэлдэ бүри ехэ һү һаахын түлөө тэмсэхэ зэргэтэйбди,—гэжэ гүүртые даагша нүхэр Ринчин Гуржапов ноябриин 5-да дамжуулгын Улаан туг абахадаа һаалишадтаа хандаһан байгаа.

Совхозой бүхы малшад, тэдэнэй тоодо, тус гүүртын малшад СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материалнуудые, социалистическэ оронуудай хүдэлмэришэдэй, коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй Декларацие, мүн эб найрамдалай Манифестые шудалаад, улам эдэбхитэйгээр ажаллажа байна.

—Эдэ гайхамшагта документнүүдэй харюуда би 17 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 1958 ондо 2300 литр һү һааха уялга абанаб. Таанаршье нимэрхүү уялганuудые абаха аргатайт,—гэжэ Мария Цыденова нэгэ суглаан дээрэ мэдүүлээ һэн.

Мария Цыденовагай хэлэһые һаалишад булта зүбшөөгөөд, гүүртынгөө үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һааха, нүхэр Лубсановай хүтэлбэрилдэг Баруун Тамчадахи гүүртын малшадые социалистическэ мүрысөөндэ уряалха гэһэн шиидхэбэри гаргаа. Энэ суглаанһаа хойшо малшадай мүрысөөн улам шангадаба. Эдэнэр үбэлэй үедэ үнеэн бүриһөө үдэртөө хахад пүүдһээ бага бэшэ һү һааха зорилготой.

Һү һаалгаяа абаһан эдэ уялганууудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула малаа зоотехническэ заабариин ёһоор адуулха, эдеэлүүлхэ гээшэ угаа шухала байна. Иланганаа һаамхай үнеэдэй тэжээлэй нормые зүбөөр зохёохо шухала. Тиигэнгүйгөөр малһаа ехэ һү һаахань бэрхэтэй. Энээниие ондоохон малшад һайса ойлгоно.

Энэ гүүртын мал ехэнхидээ уяада байлгагдадаг. Үдэрыншье, һүниндөөшье үнеэдэй кормушканууд соо тэжээл байдаг. Гүүртын һаалишад малдаа нэгэ янзын тэжээл ама дүүрэсэ үгөөд лэ байдаггүй, харин холодоо һэлгүүлжэ, элдэб янзын тэжээлнүүдые холижо, буйлуулжа үгэдэг юм.

Һаалишан Сэсэрэн Дараева үнеэдээ ямар аргаар эдеэлүүлдэг тухайгаа иигэжэ хөөрэнэ:

—Нэгэ үнеэндэ сүүдхэдөө 4 килограмм концентрат гү, али шрот, 15—20 килограмм силос, 5 килограмм зелёно эдюүлнэбди. Тиигэжэ үбһэ шэгнэнгүй үгэдэгбди.

Сэсэрэн Дараева үнеэдээ нэгэл нормоор эдеэлүүлнэ бэшэ, харин 3—4 хоноод лэ хубилгажа байдаг. Хирэ хирэ болоод таряанай үлэгдэл, үбһэнэй гурил, дабһалагдаһан һолоомо гэхэ мэтын тэжээл үгэлсэнэ. Үнеэдэ иигэжэ эдеэлүүлхэдэнь һү ехые үгэнэ. Жэшээнь, энэ һаалишан декабрь һара соо сүүдхэдэ үнеэн бүриһөө 8—10 литр һү һаажа байна.

Һү ехээр һаахын тула малаа нэгэ хэмдэ эдеэлүүлхэ, һааха, уһалха гээшэ угаа шухала. Энээние харгалзан абажа, тус гүүртынхид үнеэдээ сүүдхэдөө хоёр дахин һаана. Үглөөгүүртөө үнеэдээ 5 сағһаа 7 болотор, үдэшэндөө 17 сагһаа 19 саг болотор һаажа дүүргэнэ.

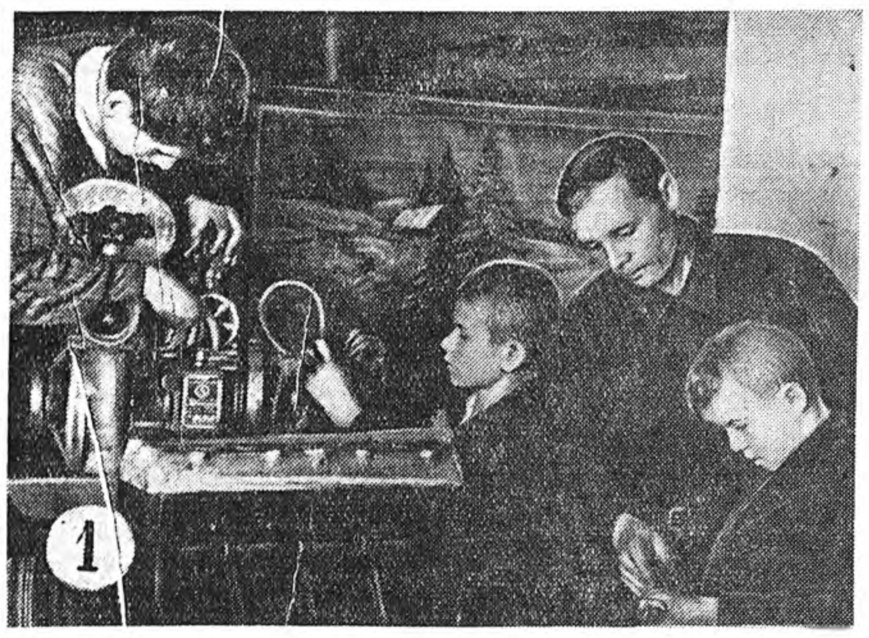
Совхозой хоёрдохи фермэдэ хабададаг энэ гүүртын малшадай хэһэн ажалынь, һааһан һүнэйнь хэмжээн үдэр бүри показателиин доскада бэшэгдэнэ.

Гэхэ зуураа, совхозой дирекци, партком малшадай культурна эрилтые хүсэд хангаха тушаа анхаралаа багаар табина гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, энэ гүүртын малшад август һараһаа хойшо кино харaагүй. Энэндэ нэн түрүүн совхозой дирекци зэмэтэй. Яахадааб гэхэдэ, кино харуулха гээшэдэнь транспорт байхагүй, гэр үгы байдаг. Эндэ культбаза түхеэрхэ гэжэ аяар нёдондоной хэлсэдэг. Теэд тэрэнииe бүтэдэггүй.—Ерэһэн лэ хүтэлбэрилэгшэд «нүгөө һааха мэдэгты» гэдэг. Теэд манай культурна эрилтые хангаха тушаа балай анхарал табидаггүй. Хэды болотор хүлеэхэмнай гээшэб,—гэжэ гүүртын һаалишад зүбөөр лэ гомдоно.

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсэн талаар Америкые хүсэхэ зорилгоор ажаллажа байһан эдэ малшадта бүхы арга боломжо олгохо шухала.

Б. Бальчинов.

Эдир натуралистнуудай станци

Дээдэ Онгостой... олохон үхибүүд хүхюутэй зугаатай хүтэрэлдэн, хадын шэлые дабажа ябаба.—Энэ үгсэлүүрэй саана республикын эдир натуралистнуудай станци байдаг юм. Бидэ тэндэ ошожо ябанабди,—гэжэ тэдэнэй нэгэн хэлэнэ.

Шэлэ дээрэ гарахадамнай, үнэхөөрөөшье үндэр сагаан башни, олохон гэр, таригдамал модод харагдаба.—Энэл даа, манай станци. Эндэмнай олохон кружок хүдэлмэрилдэг юм. Би агаарай байдал hонирходог хадаа эдир гидрометеорологическа кружогто ябадагби,—гээд Вася гэжэ заахан хүбүүн дорюунаар хөөрэнэ.

Эдир натуралистнуудай станци hургуулинуудта политехнизаци дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай. Тус станци хонидой, үхэрэй, моринной, туулайн (2-дохи зураг), шубуунай фермэнүүдтэй, хүдөө ажахын элдэб машинануудтай, огород, садтай юм. Мүн эндэ агаарай байдал шэнжэлхэ түгэс түхеэрэлгэтэй гидрометеорологическа станци баригданхай.

Энэ станци hаяхан эмхидхэгдэhэн туладаа барилгаар үшөө дутамаг. Фермэнүүдэй байха типовой олохон байра, теплицэ 1958 ондо баригдахаар хараалагдана. Үнгэрэгшэ зун эдир натуралистнууд горьтойхон туршалга хээ. Хүүгэдэй хүсөөр 280 hөөг модотой үрэ жэмэстэ сад станциин оршондо таригдаhан, огородой, таряанай, тэжээлэй баялиг ургаса хуряагдаhан байха юм. Жэшээлхэдэ, эдир биологуудай кружогойхид нүхэр Занеевэй хүтэлбэреэр 0,5 гектарта кукуруза таряад, агротехническэ заабариин ёhоор харууhалжа, 500 центнер кукуруза ургуулаа.

Мүнөө станциин дэргэдэ хүдэлмэрилжэ байhан садоводуудай, зоологуудай, фотографуудай, сэсэгшэдэй, малшадай, туулай үсхэбэрилэгшэдэй, механизаторнуудай, гидрометеорологуудай, эхин классуудай натуралистнуудай кружогуудта 250 гаран hурагшад хабаадана. Һурагшад кружогуудта ябажа, hуралсалай программаар үзэhэн материалаа бүри бүхөөр ойлгоно. Дуратай ажалдаа багаhаа хойшо мэргэжэнэ.

Эдир механизаторнуудай кружок. Багахан мастерской соо трактор, машинын моторнуудай, элдэб орёо детальнуудай столнууд, таг дээгүүр табяатай байхыень үүдэ орон сасуу харахат. Хүүгэд ута столнуудай саана ямар нэгэн деталь сэбэрлэжэ, хабсаржа

тухагүй байдаг (1-дэхи зураг).—Эдэмнай ерээдүйн механизаторнууд гээшэ,—гэжэ кружогые хүтэлбэрилэгшэ М. М. Заднов омогорхон мэдүүлээд, саашадаа хөөрэжэ үргэлжэлбэ.—Минии хүтэлбэрилдэг кружогто хамтадаа 50 шахуу хүн hурадаг. Тэдэнэр барандаа механизаторнууд, инженернүүд, конструкторнууд болохо хүсэлэнтэй. Теэд иимээр оролдожо байхадаа болоншьегүй яахаб даа. Мүнөө ахалагша классуудай hурагшад трактор, машинануудые өөhэдөө жолоододог болонхой. Ерэхэ жэлдэ манай станци томо мастерской, гараж барихань. Тэрэнэй бүтэхэдэ кружогтомнай бүришье олон хүүгэд хабаададаг.

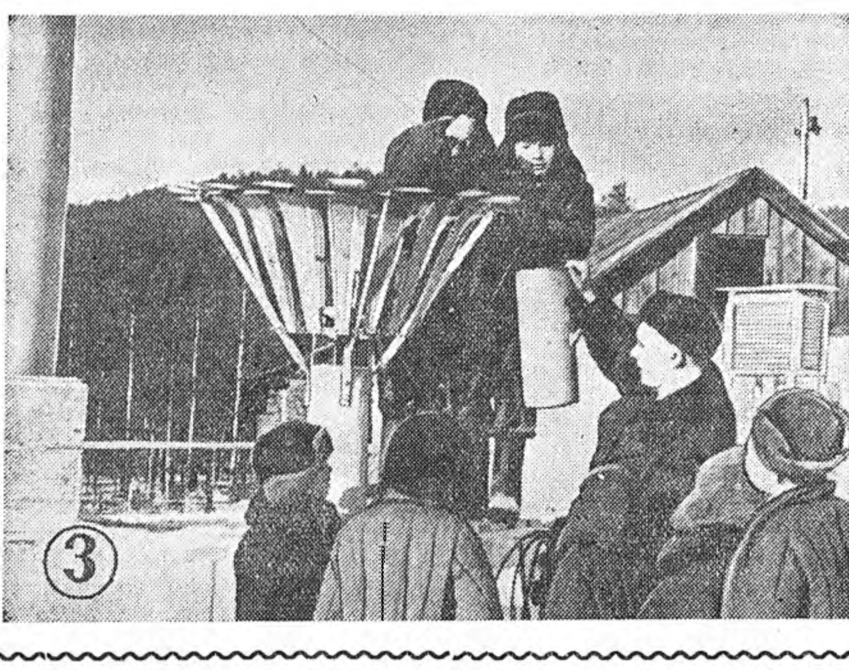
Гидрометеорологуудай кружок. Олон сонхотой hаруул кабинет соо ороходомнай, хүнэй хараа үзөөгүй орёо нарин приборнууд, элдэб янзын градуснигууд, резинэ бүмбэгэнүүд үлгөөтэй, hүртэй гоё байба. Эдэнэй ашаар хүүгэд агаарай байдал шэнжэлдэг, наранай элшын хүсые хэмжэдэг байна. Кружогто хабаададаг 60 гаран hурагшад газарhаа 30 мянган метр үндэртэ hалхинай хайшаа үлеэжэ байhые тухайлдаг болоо. Кружогоорхин энэ кабинет соо О. Ладис гэгшын хүтэлбэреэр агаарай байдал шэнжэлдэг юм. Эдир метеорологуудай шэнжэлгэ хэхэ приборнуудhаа гадна, ондоошье түхеэрэлгэ тэндэ олон. Энэ үдэр орохон шииг нойтые хүүгэд (3-дахи зураг) хэмжэжэ байна. Эдэнэр hаядаа ехэ гэгшын резинэ бүмбэгэ дэгдүүлжэ, хэды зуун метрын үндэртэ агаарай шииг нойтэ, температура хэмжэхэ юм.

Зоологуудай кружок. Энэ кружогойхид үнинэй багша С. С. Апрелковэй хүтэлбэреэр, манай нютагта үбэлжэдэг шубуудай амидарал шэнжэлхэ ехэхэн хүдэлмэри хэнэ. Мүнөө «Шубуунай үдэртэ» бэлэдхэн, механическа аргаар тэжээл үгэхэ хайрсагуудые дархалжа эхилээ. Эдир зоологууд hаяхан хүлдөө номертой заахан шубуу бариба. Тэрэ номерыень Москва эльгээгээ.

Эдэнэр тиигэжэ программын ёhоор хэшээл, хүдэлмэри хэдэг, оюун бэлигээ баяжуулдаг байха юм.

Республикын эдир натуралистнуудай станци өөрынгөө үүргые гансал кружогой хүдэлмэреэр хизаарланагүй, станциин хүдэлмэрилэгшэд республикын hургуулинуудаар политехнизаци дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн туhа хүргэнэ.

Е. Ринчинова.

Вл. ГАЛСАНОВ

ГАЛСТУГҺАА ГАРАҺАН ГАЙ

(Сатирическэ рассказ)

— Балдан, харыш наашаа. Ябаа-ябаа, яhала гоёые оложо абаа бэшэ гүб?— гэхэ зуураа, Боря үбсүүгээ сэлижэ, хүндэлэн hудалтай шара эреэн галстугаа hайрхана,—хүншье болоhоор нимэ юумэ хүзүүндээ зүүжэ үзөөгүй hэм.

— Эгээл эреэниень оложо шадааш. Эреэн самсадашни, эрид харасадашни таарашоо.

— Балдан, энээнием «Рекорд» соо угаая.

— Угаая! Шорой тооhоншье халдахаяа болихо,—гэжэ Балданай хэлэхэдэ, гэрэлэй урдуур гэдэргэ hөөргөө гэшхэлжэ ябаhан Боря улам урмашан, нүхэрэйнгөө гарhаа татасагаан, хоюулаа газаашаа гараба.

Рекордно алхасаар ябажа, «Рекорд» ресторан хүрэбэ. Дэгэлээ үлгэсэдэ үгэмсөөрөө, Балданай сааша орохо гэхэдэнь, Боринь гэрэлэй урда зогсонхой, галстугаа гоёшооhон зангаараа, олон ондоогоор уяад hаланагүй. Нэтэрhэн нүхэрөө нилээд хүлеэгээд, тэсэжэ ядахадаа түлхихэ түрихэдөө дүтэлэн сааhань оруулна. Уданшьегүй «угаалга» эхилбэ. Шубуунай шуламал мяхаар даруулжа байжа, дээрэ дээрэhээнь хатуу харые «харгы руунь» ябуулна. Энээнэй урдахи hарада стипенди абаад байтарынь, Балданда гэртэхиниинь колхозhоо костюм эльгээhэн байжа, тэрэнииень угааhаар, хамтадаа арбан солхообтой үлэhэнөө hанажа, дахин нимэ ехээр угаахаяа болие гэлсэhэн байбашье, архи асаруулжал байбад. «Галстугай бүд бүхэ байг», «Шорой тооhон бү халдаг» гэхэшэлэн элдэб шалтаг оложо, гансал галстугай түлөө олохон хундага хооhолбо. Зэмэгүй зээрдэ болонхой Балдан нүхэртөө тудхаба:

— Муухай галстук абааш! Тугалай тунгааг шэнги шара!

Хоёр нюдаргаяа зангидаад, Боря бодошобо:

—Боксоор гурбадахи разрядай гэжэ мэдэ! Үргэ шанааеш үй бута сохихом!

Балдан столhоо хажуу тээшээ холохон ошоод:

— Дүтэлөөд турша! Футболоор хоёрдохи разрядтай хүнби! Үдьхэлөө hаамни, бүмбэгэ шэнги хиидэхэш!—гэжэ ганирба. Шанга шанга абяа дуулахадаа милиционер ерэжэ, «бүхэшүүлые бүхэд бариад», тэлэрүүлгын гэртэ тэрэ доронь абаашаа hэн.

Тиигэжэ галстугhаа гараhан гайда дайрагдаhанhаа хойшо Боришье, Балданшье архи ууха али нэгэ арга бэдэрхээ болиhон гэхэ.

Эдир спортсменүүдэй календарь

РЕСПУБЛИКЫН МҮРЫСӨӨНҮҮД

Республикын hурагшадай спартакиадын үедэ үнгэргэгдэхэ спортын мүрысөөнүүд аргагүй hонирхолтой байхаар багсаагдана.

1958 оной эхилхэтэй сасуу, hурагшадай үбэлэй амаралтын үедэ **эдир шатаршад** мүрысэхэ юм.

Февралиин 16-hаа 19 болотор **санашадай, конькишадай** мүрысөөн болохо. Мартын 17-hоо 20 хүрэтэр Улан-Удэ городой тир соо **мэргэн буудалгаар** республикын түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн үнгэргэгдэхэ.

Эдир гимнастнууд республикын түрүү hууриин түлөө мартын хуушаар мүрысэхэ юм.

ЗОНАЛЬНА МҮРЫСӨӨНҮҮД

Һурагшадай үбэлэй амаралтын үедэ республикымнай түб хотодо **бүмбэгэ баряад хоккейгээр**, мүн **волейболоор** РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болохо юм. Мүн мартын эсэсээр **мэргэн буудалгаар** эдиршүүл мүрысэхэ байна.

АНХАРАЛ ТАБИҺАНАЙ АША

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 18 барилгашадhаа бүридэhэн саг үргэлжын тусхай бригада эмхидхэгдэнхэй. Бригадын мэдэлдэ 2 автомашина, 8 морин бии.

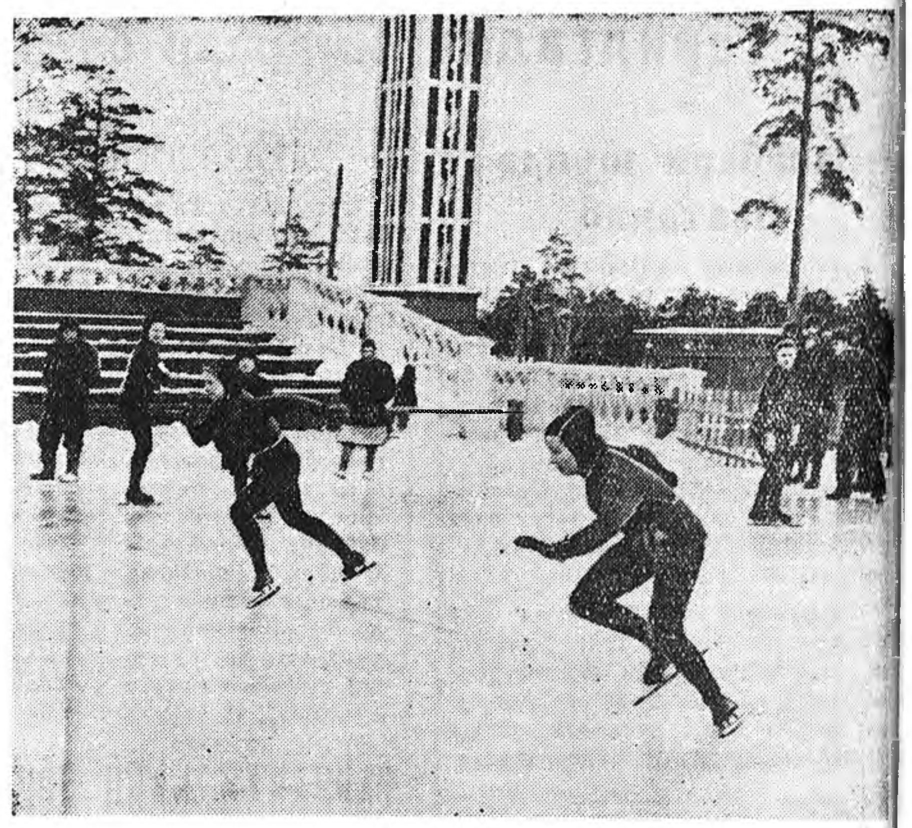
Барилгын хүдэлмэринь эмхидхэл hайнтайгаар, түсэбэй ёhоор ябуулагдадаг дээрэhээ, мүнөө жэл энэ колхоз ехэхэн барилга хээ. Жэшээлбэл: үнеэдэй, тугалай, хонинной 2 байра, байрын 9 гэр, бани, магазин, мүн 1100 дүрбэлжэн метр талмайтай тоог баригдаа, пилорама тодхогдоо, 4 набтар башни шулуугаар, силосэй 3 траншей түхеэрэгдээ. Мүн тэрэшэлэн, 200 үнеэнэй байха 4 рядтай байра, 1500 тоннын багтаамжатай овощехранилищи, малай түрэлгын гэр шулуугаар баригдажа дүүрэхэ дүтэлэнхэй.

Бригадынхид 3—4 хүнhөө бүридэhэн звенонууд болоод, бүлэг бүлэгөөрөө барилгын хүдэлмэри эрхилнэ. Тиигэжэ хүдэлмэрилхэдэ бүтээсэ ехэтэй, ажалайнь шанаршье hайн байдаг. Колхозой правлени барилгашадаа урмашуулхын тула, даабаряа hайнаар дүүргэhэн түрүү дархашуулай ажалта үдэр бүхэндэнь 2—2 түхэриг шан үгэхэ гэжэ тогтоонхой. Энэ жэл нүхэд Табхаровай, Доржиевай звенонууд хонинной байра болзорhоо урид барижа дүүргэhэнэйнгээ түлөө 3—3 мянган түхэригэй шан абаба. Мүн нүхэр Галсановай звеногойхид тугалай байра hайнаар барижа, 6 мянган түхэригэй шанда хүртөө.

Колхозой правлени 1958 ондо ехэхэн барилга хэхээр хараалхатаяа хамта, элдэб барилгануудые олоор бүтээхэ гэжэ шиидэhэн байна. Ерэхэ жэлдэ малшадай байха 13 гэр, 2 культбаза, 3 бани гэхэ мэтэ баригдаха юм. Эдээндэ хэрэглэгдэхэ 3500 кубометр модон, 1000 кубометр шулуун бэлэдхэгдэжэ эхилээ.

Ц. Будаев.

Конькиин сезон

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр конькиин сезон нээгдэбэ. 70 гаран конькишан сезон нээлгын шан абахын түлөө мүрысөө.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Нина Боброва, Тамара Яременко (хоюулаа ПВЗ-гэй «Локомотив») гэгшэд түрүү hууриин түлөө хоорондоо үсэд шангаар урилдаа. 500 метрын урилдаанда Яременко 53,8 секунда ябажа түрүүлhэн байна. Харин 1500 метрын урилдаанда Нина Боброва нүгөөдэhөө 2 секунда урилдажа, фиништэ ерээ.

Эрэшүүлэй дундаhаа спортын мастер В. Яременко, залуу спортсмен Л. Давыдов гэгшэд шалгарба. 500 метртэ урилдахадаа В. Яременко 2,4 секундаар түрүүлжэ ерээ. Мүрысөөндэ хабаадагша нүгөө арбан гурбан конькишад Яременкодо булигдаба. Шитиков (түмэр замай «Локомотив») 2-дохи, Давыдов 3-дахи hуурида гараа.

Конькишан Бутков («Буревестник») эдиршүүлэй дундаhаа, Ковальчук («Динамо») басагадай дундаhаа түрүү hуури эзэлhэн байна.

Паровозо-вагонно заводой команда түрүү hуури эзэлжэ, сезон нээлгын шанда хүртэлсэбэ. «Буревестник» бүлгэмэй спортсменүүд хоёрдохи, түмэрзамшад—гурбадахи hуурида гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эхэнэрнүүд урилдажа ябана.

А. Игумнов, Л. Хайдуров.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сесси хаагдаа

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сесси декабриин 15-най үдэшэлэн хаагдаа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн hүүлшын пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов Ассамблейн XII сессиин хэhэн хүдэлмэри тухай иигэжэ мэдүүлбэ:

Урдаа табиhан зорилгонуудаа мүнөө болоhон сесси хүсэд дүүргэжэ шадабагүйшье hаа, зарим тэды hайн үрэ дүн туйлаа. Гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байха тухай шухалын шухала асуудалаар Генеральна Ассамблейн шиидхэбэри абажа шадаhаниинь ехэ hайн.

Мүн Сиридэ эсэргүү хэгдэхээ байhан дайн тухай асуудал энэ сессидэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, Сириин арадта тохёолдоhон дайнай аюулые зайсуулха хэрэгтэ ехэ туhа болоо гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Гэхэтэй хамта, бүхы дэлхэйн арадуудые hанаата болгожо байhан шухалын шухала асуудал—буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар мүнөө болоhон Генеральна Ассамблейн сессиин тодорхой шиидхэбэри абангүй орхиhондонь ехэ шаналмаар.

Гэбэшье, хэрбээ манай организациин бүхы гэшүүд буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалые бодого дээрэнь шиидхэхэ гэжэ бүгэдэ эрмэлзээ hаа, энэ шухала хэрэгтэ амжалта туйлаха байха гэжэ советскэ делегаци гүнзэгы ехээр найдана.

Онсо түргэн ябадалтай советскэ шэнэ самолёдые Англиин радио магтаба

Миин юрэ ниидэхэдээ 1 часай туршада 2 мянган километр зам гаталдаг, абяанhаа түргэн ябадалтай советскэ реактивна шэнэ самолёт тухай мэдээсэл советскэ хэблэлдэ толилогдоhон байгаа. «Һаяхан Америкын истребитель-бомбардировщик түргэн ябалгаар эгээл ехэ амжалта туйлаhан байгаа. Советскэ шэнэ реактивна самолёт тэрээнhээ час соо 56 километрээр холо ошоно» гэжэ Англиин Би-Би-Си гэжэ радиогой шэнжэлэгшэ мэдүүлээ.

НАТО-гэй Соведэй сесси нээгдэбэ

ПАРИЖ, декабриин 16. (ТАСС). Парижда Шайо гэжэ ордон соо декабриин 16-да НАТО-гэй Соведэй сесси нээгдээ. НАТО-гэй гэшүүн болохо 15 ороной правительствонуудай толгойлогшонор, тэрэ тоодо США-гэй президент Эйзенхауэр, Англиин премьер-министр Макмиллан, Германиин Федеративна Республикын канцлер Аденауэр, Франциин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Гайяр гэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадалсана. Мүн гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд, оборонын, финансын министрнүүд, сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэд, экспертнүүд болон советнигүүд сессидэ хабаадана.

НАТО-гэй ябуулдаг юрэнхы политикые болон уласхоорондын байдалые, тэрэшэлэн НАТО-гэй гэшүүн-гүрэнүүдэй «бэе бэеhээ дулдыданги байха тухай» асуудалые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэхэнь гэжэ НАТО-гэй генеральна секретарь Спаагай хэhэн мэдүүлгэhээ харагдана.

Гадна, НАТО-гэй гэшүүн-оронуудта юрын буу зэбсэг ехэ болгохо, мүн тэдээндэ атомна буу зэбсэг болон ракетэнүүдые үгэхэ, тэрэшэлэн эдэ оронуудhаа ракетэнүүдээр буудаха түхеэрэлгэнүүдые бии болгохо тухай асуудалые сесси хаража үзэхэ байна.

Мүн эгээл шэнэ түхэлэй буу зэбсэг бүтээхэ талаар НАТО-гэй гэшүүн-оронуудай «хоорондоо холбоотойгоор ажаллаха тухай» асуудал сессиин зүбшэхэ зүйлдэ табигдана.

Баруун оронуудай правительствонуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай эльгээhэн бэшэгүүд сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оронхой гэжэ хуулита ёhоор мэдээсэгдээгүй. Гэбэшье, уласхоорондын байдалые зүбшэн хэлсэхэдээ, Н. А. Булганинай оруулhан дурадхалнуудые хаража үзэхэбди гэжэ Спаак хэлээ.

Америкын ракетнэ, ядерна буу зэбсэгэй базануудые Баруун Европодо байгуулха тухай асуудал НАТО-гэй энэ сессиин зүбшэн хэлсэхэ гол асуудалынь болоно гэжэ политическэ шэнжэлэгшэд нэгэн дуугаар мэдүүлнэ. Энэ асуудалые зүбшэн хэлсүүлхын тулада Америкын дипломати байха шадалаараа оролдожо байна.

НАТО-гэй Соведэй сессиин түрүүшын заседани дээрэ Люксембургын премьер-министр Беш түрүүлэгшээр hуужа, сесси нээгээ. Тиигээд Франциин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Гайярай амаршалгын богонихон үгэ хэлэhэнэй hүүлээр США-гэй президент Эйзенхауэр үгэ хэлээ.

НАТО-гэй Соведэй сессиин удаадахи заседанинь декабриин 16-най үдын хойно болохо, тиихэдээ хаамал байха байна.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Индонезиин правительствын шиидхэбэри. Индонезиин аралнуудай хоорондуур ороhон дотоодын бүхы далайнуудые болон проливуудые Индонезидэ хабаатай уhан гэжэ hаяар соносхохо гэhэн шиидхэбэри Индонезиин правит[illegible] абаа. Гадна, Индонезиин га[illegible] аралнуудые тойрожо байдаг уhан 12 милиин туршада Индонезидэ хабаатай гэжэ соносхогдохо байна. Ороной бэеэ даанхай байдалые, Индонезиин эрхэ сүлөөе бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэhэн дээрэhээнь правительствын энэ шиидхэбэрие Индонезиин газетэнүүд нэгэн дуугаар hайшаагаа.

* * *

Америка Югославида сэрэгэй туhаламжа үзүүлхэеэ болибо. Югославида Америкын зүгhөө сэрэгэй туhаламжа үзүүлхэ тухай асуудалаар США-гэй болон ФНРЮ-гэй правительствонуудай түлөөлэгшэнэрэй хоорондо hаяхан хэлсээн үнгэргэгдөө. Тиигээд энэ туhаламжые болюулха гэжэ хоёр правительство шиидхээ.

* * *

Советскэ 5 корабль Польшодо үгтөө. Советскэ Союзай сэрэгэй табан корабль декабриин 15-да Польшын Арадай Республикын далайн сэрэгэй флодто дамжуулан үгтөө. Варшавска договорой тогтоолой ёhоор үзүүлэгдэхэ туhаламжа болгон, эдэ кораблнууд Польшодо үгтэбэ.

* * *

Португалиин засагаархид Индиин хилэ шадар сэрэг дайнда бэлэдхэнэ. Инди Даман хоёрой хоорондохи хилэ дээрэ Португалиин засагаархид нилээд ехэ сэрэгэй бэлэдхэл хэжэ байна гэжэ Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Лакшми Менон мэдүүлээ. Правительствомнай энэ бэлэдхэлэйнь хойноhоо нарин хёрхоор адаглан хаража байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Редакторай орлогшо **О. ГОМБОЕВА.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00609. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5751.